

Til lovforslag nr. L 78. Betænkning afgivet af miljø- og planlægningsudvalget den 4. maj 1984

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove

(Håndhævelse)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til miljøministeren, som denne har besvaret skriftligt og i samråd. Nogle af disse besvarelser er optrykt i et bilag til denne betænkning.

Fra Danmarks Naturfredningsforening er modtaget en skriftlig henvendelse.

Der er i udvalget enighed om, at kvaliteten af det tilsyn, der udøves på miljølovens område, er særligt afgørende for, at der kan opnås den skærpelse i strafudmålingen, som er hovedsigtet med lovforslaget. Ministeren har oplyst, at der i miljøministeriet vil blive nedsat et udvalg, der skal dokumentere tilsynsproblemerne og udarbejde forslag til en effektivisering af tilsynet. I den forbindelse har udvalget over for miljøministeren påpeget, at miljøstyrelsen bør styrke sin rådgivning af de lokale myndigheder, også i sager hvor miljøstyrelsen er ankemyndighed.

Miljøministeren har over for udvalget erklæret sig enig heri.

Ministeren har over for udvalget tilkendegivet, at miljøstyrelsen vil tage initiativ til en drøftelse mellem amtskommune og kommune om en overførsel af tilsynet til amtsrådet i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 49 a, når styrelsen bliver opmærksom på særlige tilsynsproblemer.

Miljøministeren har endvidere over for udvalget oplyst, at han med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 69 c og § 45, stk. 3, har besluttet, at tilsynet med Kommunekemi samt Kastrup og Ålborg lufthavne udøves af miljøstyrelsen.

Miljøministeren har givet tilsagn om ved beslutning om anvendelse af disse »call in«-regler for tilsynet med større, særligt forurenende virksomheder, jfr. kap. 5, at lægge vægt på miljøstyrelsens og tilsynsmyndighedernes vurdering af de lokale myndigheders mulighed for teknisk at magte tilsynsopgaven med den pågældende virksomhed på grund af komplicerede proces- og forureningsforhold.

Et flertal (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres, kristeligt folkepartis og de frie demokraters medlemmer af udvalget) finder på denne baggrund ikke, at der på nuværende tidspunkt bør ske ændringer i den gældende myndighedsstruktur.

Et mindretal (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) ønsker at fastholde det grundlæggende princip om, at tilsynet med de forurenende virksomheder udøves af de lokale myndigheder, men mindretallet ønsker samtidig at påpege, at det decentrale princip i tilsynsbeføjelsen ikke bør hindre, at tilsynet med større forurenende og teknisk avancerede virksomheder overføres til de centrale myndigheder, når det bl.a. på grund af manglende ekspertise hos den lokale tilsynsmyndighed skønnes hensigtsmæssigt. Mindretallet har derfor stillet ændringsforslag nr. 3.

Et flertal (udvalget med undtagelse af de frie demokrater) kan tilslutte sig de synspunkter og vurderinger om strafudmåling på miljøområdet, som ministeren er fremkommet med i bemærkningerne til lovforslaget.

Bet. o. lovf. vedr. forskellige miljø- og planlægningslove

Flertallet kan erklære sig enig i, at sigtet med den foreslåede udformning af miljøbeskyttelseslovens § 83 er at sikre en væsentlig forhøjelse af det bødeniveau, som i dag findes for miljølovsovertrædelser.

Bøderne skal udmåles således, at de bliver virkeligt følelige og får en stærk præventiv effekt. Udvalget understreger, at det ikke må kunne betale sig at overtræde miljøbeskyttelsesloven.

Ud over momenterne miljøskaade og økonomisk gevinst eller besparelse, som udtrykkeligt er nævnt som skærpende omstændigheder i lovforslaget, finder flertallet, at det også bør betragtes som skærpende omstændigheder, når der er tale om gentagelsestilfælde, manglende efterkommelse af påbud og andre lignende tilfælde, hvor det må anses for godtgjort, at der er handlet med fuld bevidsthed om overtrædelser. Præventive grunde taler også for en højnelse af bødeniveauet i tilfælde, hvor det er godtgjort, at loven er overtrådt, uden at der er sket nogen skade på miljøet. Der tænkes eksempelvis på overtrædelse af vilkår i godkendelser og tilladelser, som har til formål at holde en virksomheds udledninger på et miljømæssigt forsvarligt niveau. Derfor har det væsentlig betydning gennem en forhøjelse af bødeniveauet at sikre, at vilkår i godkendelser og tilladelser bliver overholdt.

Miljøministeren har over for udvalget bekræftet, at lovforslaget også omfatter de tilfælde, hvor lovovertrædelser kan siges at have en vis formel karakter. De skærpede straffebestemmelser omfatter således også tilfælde, hvor overtrædelser består i påbegyndelsen af en forurenende virksomhed uden lovbeholdt godkendelse eller tilladelse.

Herefter indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren stillede ændringsforslag nr. 1 og 7.

Et *andet mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 3 og de af miljøministeren stillede ændringsforslag nr. 1 og 7.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforsla-

get til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 2, 4, 5 og 6, de af miljøministeren stillede ændringsforslag nr. 1 og 7 og det af socialdemokratiets medlemmer af udvalget stillede ændringsforslag nr. 3.

Et *fjerde mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren stillede ændringsforslag nr. 1 og 7.

Et *femte mindretal* (de frie demokraters medlem af udvalget) kan tiltræde de af miljøministeren stillede ændringsforslag nr. 1 og 7, men indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og udtaler, at efter mindretallets opfattelse skal de myndigheder, der i henhold til miljøbeskyttelsesloven kan pålægge forurenere at reducere deres forurening, inden kravene eller vilkårene stilles, have sikret sig, at det rent faktisk teknologisk er muligt at effektuere disse krav eller vilkår, jfr. i øvrigt lovens § 1, stk. 3. Afgørelserne skal indeholde anvisninger på, hvorledes forureningen teknologisk set kan nedbringes til det ønskede niveau, samt et overslag over de udgifter, der vil være forbundet med den forureningsbegrænsende foranstaltning. De embedsmænd, der på samfundets vegne fører kontrol med forureningen, og som i kraft heraf udøver en meget betydelig myndighed, må som en nødvendig saglig forudsætning selv kunne løse de opgaver, som de i kraft af lovgivningen kan pålægge medborgere, der kan have væsentlig ringere uddannelsesforudsætninger.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *miljøministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

1) Nr. 1 udgår.

Af et *mindretal* (Margrete Auken (SF) og Leif Hermann (SF)):

2) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af lovens § 49, stk. 3, udgår ordene »kan kommunalbestyrelsen foretage«, og i stedet indsættes: »foretager kommunalbestyrelsen«.

Af et *mindretal* (Dorte Bennedsen (S), Camre (S), Erik Holst (S), Tove Lindbo Larsen

(S), Lohmann (S) og Løvig Simonsen (S)), tiltrådt af et *mindretal* (Margrete Auken (SF) og Leif Hermann (SF)):

3) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 49 a indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Såfremt tilsynet med større, særligt forurenende virksomheder, jfr. kapitel 5, ikke hensigtsmæssigt kan udøves af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet (hovedstadsrådet) og afgørende miljøhensyn taler herfor, kan miljøministeren efter indstilling fra miljøstyrelsen beslutte, at tilsynet skal udøves af miljøstyrelsen. Før miljøstyrelsen afgiver indstilling til ministeren, skal der indhentes en udtalelse fra tilsynsmyndigheden.

Stk. 4. I miljøministerens beslutning efter stk. 3 træffes der bestemmelse om, hvilke beføjelser efter loven der i øvrigt skal overtages af miljøstyrelsen.«

Af *mindretallet under nr. 2*:

4) Efter nr. 11 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 83 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Udbyttet af en handling, der er strafbar efter denne lov eller bestemmelser, der udfærdiges efter loven, kan konfiskeres efter straffelovens bestemmelser herom.«

5) *Nr. 12* affattes således:

»12. I § 83 indsættes som *stk. 6*:

»Stk. 6. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser m.v. som omhandlet i stk. 1, nr. 1, 2, 3 og 4, samt for overtrædelse af regler udstedt i henhold til § 11, stk. 2.«

6) Efter nr. 12 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 83 indsættes som *stk. 7 og 8*:

»Stk. 7. Forældelsesfristen regnes fra det tidspunkt, da de pågældende overtrædelser er kommet til tilsynsmyndighedens kundskab.

Stk. 8. Forældelsesfristen afbrydes ved rettergangsskridt eller udenretlig afhøring, hvorved den pågældende er betegnet som sigtet eller afhørt med en sigtets retsstilling.«

Af *miljøministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 6

7) I den under *nr. 4* foreslåede affattelse af lovens § 10 a, *stk. 3*, udgår ordene », i hovedstadsområdet hovedstadsrådet,«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Begrundelsen for ønsket om en ændret formulering af miljøbeskyttelseslovens § 42 har været dels at skabe ensartede regler på miljø- og planlovsområdet, dels at fjerne den usikkerhed, som den gældende bestemmelse i praksis har givet anledning til i henseende til, hvilke formelle regler der skal følges ved meddelelse af forbud mod fortsat drift af en ulovligt etableret virksomhed.

Da der imidlertid under udvalgsbehandlingen er blevet udtrykt bekymring for, at ændringen ville få det modsatte resultat, således at der i stedet ville opstå tvivl om, hvorvidt der fortsat efter miljøbeskyttelseslovens § 42 ville kunne nedlægges forbud mod en ulovligt iværksat virksomhed, foreslås det, at bestemmelsen udgår.

Det skal imidlertid understreges, at det fortsat ikke er hensigten, at der skal kunne sluttes modsætningsvis fra miljøbeskyttelseslovens § 42 til andre miljø- og planlove, ligesom det fortsat ikke er hensigten, at bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens §§ 67 og 68 skal finde anvendelse i tilfælde omfattet af § 42, jfr. i øvrigt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 2

Det forekommer påkrævet at fastsætte en handlepligt for myndigheden i de situationer, der er nævnt i *stk. 3*.

Til nr. 3

Formålet med ændringsforslaget er, at miljøstyrelsen, når det er nødvendigt, kan overtage tilsynet med særligt forurenende virksomheder af betydeligt omfang og med komplicerede proces- og forureningsforhold. En overførsel af tilsynet til miljøstyrelsen kan eksempelvis tænkes, hvis hverken kommunalbestyrelsen eller amtsrådet har eller

kan tilvejebringe den nødvendige sagkundskab for at udøve dette.

Til nr. 4

Der eksisterer allerede hjemmel til at foretage konfiskation i henhold til bestemmelsen i § 75, stk. 1, i straffeloven. Bestemmelsen har imidlertid kun undtagelsesvis været bragt i anvendelse inden for miljøbeskyttelseslovens område. Det findes derfor påkrævet at gentage indholdet af straffelovens regel i miljøbeskyttelsesloven for dermed at sikre, at domstolene inddrager konfiskationsspørgsmålet i pådømmelsen af sagerne. Såfremt der ikke kan foretages en præcis opgørelse af den økonomiske fordel, sker konfiskationen på grundlag af et skøn.

Til nr. 5

Ligesom for andre fravigelser af straffelovens almindelige forældelsesregler bør de særlige forældelsesregler for miljølovsovertrædelser findes i vedkommende særlov, og det falder naturligt at gøre dette i form af en tilføjelse til straffebestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 83.

Den 5-årige forældelsesfrist er primært beregnet på at sikre tid til den fornødne myndighedsbehandling.

Den 5-årige forældelse er særlig relevant for de overtrædelser, der er omhandlet i miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 1, nr. 1, 2, 3 og 4, mens tilsvarende hensyn ikke gør sig gældende med samme styrke for overtrædelser af stk. 1, nr. 5-8, der nærmest har karakter af kontrolforskrifter.

5-årig forældelse vil endvidere være på sin plads for overtrædelse af regler udstedt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 11, stk. 2 (forebyggelse af grundvandsforurening), mens disse hensyn ikke gør sig gældende med samme styrke for overtrædelse af regler udstedt i henhold til § 9 (godkendelse af måleapparatur), § 17, stk. 2 (særlig godkendelse af anvendelse af kemiske stoffer til grødebekæmpelse eller forsøg med tilsættelse af ke-

miske midler til overfladevand), § 19, stk. 2 (godkendelse af fortsat benyttelse af ældre spildevandsanlæg), § 20 (krav til kommunale spildevandsprojekter) og § 28 (vedrørende offentlige spildevandsanlæg).

Selv om denne differentiering af forældelsesreglerne kan gøre regelsættet lidt kompliceret, må den betragtes som sagligt påkrævet.

Til nr. 6

Ad det foreslåede stk. 7

Det kan i visse tilfælde volde vanskelighed at fastslå, hvornår en overtrædelse er kommet til myndighedernes kundskab. Af retshåndhævelsmæssige grunde må det imidlertid være rimeligt, at bevisbyrden i så henseende påhviler lovovertræderen. Det må forventes, at der i en del tilfælde vil være tale om private anmeldelser. Bestemmelsen forudsætter naturligt, at tilsynsmyndighederne på passende måde registrerer sådanne forhold, hvilket må være et minimumskrav til forvaltningen af dette område.

Ad det foreslåede stk. 8

Det bemærkes, at det altid skal fremgå af politirapporten, hvorvidt afhørte har været betegnet som sigtet (afhørt med en sigtets retsstilling). Der vil således ikke kunne rejses berettiget tvivl om fastlæggelsen af tidspunktet for forældelsesfristens afbrydelse. Denne fravigelse fra straffelovens almindelige principper for afbrydelse af strafferetlig forældelse er begrundet i miljøsagernes særlige karakter og medfører i realiteten større diskretion for de sigtede, idet man undgår at skulle foretage indenretlig afhøring med det primære formål at afbryde en forældelsesfrist. Reglen forekommer endvidere retssikkerhedsmæssigt ubetænkelig.

Til nr. 7

Ændringsforslaget er begrundet i, at hovedstadsrådet ikke har og ikke tænkes tillagt beføjelser efter lov om sommerhuse og camping m.v.

Ahlmann-Ohlsen (KF) Fischer (KF) · Ole Bernt Henriksen (KF) Svend Åge Petersen (KF)

Hanne Severinsen (V) Sønderby (V) Maisted (FD) Steffensen (KrF) fmd.

Dorte Bennedsen (S) Camre (S) Erik Holst (S) Tove Lindbo Larsen (S) Lohmann (S)
Løvig Simonsen (S) Margrete Auken (SF) nfm. Leif Hermann (SF)
Lone Dybkjær (RV)

Partierne CD, FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til miljøministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 5:

Skal bemærkningerne til nr. 2 forstås således, at der så vidt muligt skal søges kontakt med den, der er ansvarlig for det pågældende anlæg, før selvhjælpshandlingen kan iværksættes?

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Det vil formentlig undertiden være hensigtsmæssigt, at myndigheden tager kontakt med den for anlægget ansvarlige forud for selvhjælpshandlingens iværksættelse, bl.a. for at indhente nødvendige oplysninger om forureningens karakter m.v. Efter bestemmelsens formulering er det imidlertid ikke – og bør det heller ikke være – en betingelse for selvhjælpshandlingens gennemførelse, at der er søgt opnået den i spørgsmålet nævnte kontakt med den ansvarlige.

Bestemmelsen skal netop ses som en undtagelse fra lovens almindelige principper om forhåndsvarsling m.v. – under hensyn til den væsentlige samfundsmæssige interesse, der begrunder selvhjælpshandlingens øjeblikkelige udførelse i disse situationer.

Derimod bør der som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget snarest muligt efterfølgende gives skriftlig underretning om selvhjælpshandlingen, jfr. herved princippet i lovens § 65, stk. 1, sidste punktum, om myndighedernes pligt til efterfølgende skriftlig underretning om mundtligt meddelte påbud.«

Spørgsmål 7:

Ministerens bedes konkretisere de påtænkte regler vedrørende tilsynsmyndighedens fremgangsmåde ved konstatering af en lovovertrædelse på miljøbeskyttelsesområdet, jfr. bemærkningerne til nr. 4.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Som nævnt i bemærkningerne til nr. 4 kan de lovovertrædelser, der finder sted på miljøbeskyttelsesområdet, have meget forskelligartet karakter. De administrative virkemidler, der står til tilsynsmyndighedens rådighed for at opnå lovliggørelse, vil som følge heraf også være forskellige. Da enhver lovovertrædelse, der ikke er af ganske underordnet betydning, bør bringes til ophør, kan det derfor være formålstjenligt at vejlede tilsynsmyndighederne om, hvilken fremgangsmåde der – bl.a. under hensyn til den miljømæssige interesse, der er krænkede ved overtrædelsen – mest hensigtsmæssigt kan bringes i anvendelse i forhold til forskellige typer af lovovertrædelser.

De påtænkte retningslinjer vil komme til at indeholde anvisninger, der bl.a. tager sigte på at dække følgende situationer:

a) Tilsynsmyndigheden konstaterer, at miljøbeskyttelseslovens § 17 overtrædes, idet der eksempelvis udledes ensilagesaft fra en dræneling. Der er her tale om en overtrædelse af et generelt, indispensabelt forbud, hvorfor lovliggørelse alene kan bestå i, at udledningen bringes til ophør.

De påtænkte retningslinjer må derfor bestemmes, at tilsynsmyndigheden umiddelbart skal meddele den ansvarlige, at udledningen øjeblikkelig skal bringes til ophør. Såfremt dette ikke sker, må tilsynsmyndigheden om muligt selv træffe de nødvendige foranstaltninger for at få udledningen stoppet og skadevirkningerne af udledningen begrænset, jfr. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 2. Desuden må tilsynsmyndigheden vurdere, om der er grundlag for at tage initiativ til meddelelse af påbud om ændring af de bestående afløbsforhold på den pågældende landbrugsejendom.

b) Tilsynsmyndigheden (normalt kommunalbestyrelsen) konstaterer, at vilkårene i en godkendelse eller tilladelse er overtrådt, idet

forureningen fra en erhvervsvirksomhed overskrider de grænseværdier, der er fastsat i virksomhedens godkendelse efter § 35 eller spildevandstilladelse efter § 18. Da der allerede i forbindelse med godkendelsens eller tilladelsens meddelelse er taget stilling til, hvilken forurening fra virksomheden der er miljømæssigt forsvarlig, er det afgørende naturligtvis ikke, om der gennem en retlig lovliggørelse (ændret godkendelse eller tilladelse) eventuelt kunne ske ændring af de fastsatte vilkår.

De påtænkte retningslinjer må således tilkendegive, at tilsynsmyndigheden i det mindste skal indskærpe virksomheden, at vilkårene skal overholdes. Såfremt der ikke er tale om en enkeltstående vilkårsovertrædelse, må tilsynsmyndigheden tillige præcisere, at der skal træffes sådanne forureningsbegrænsende foranstaltninger, at vilkårene for fremtiden overholdes. De påtænkte retningslinjer må desuden pege på, at anvendelse af midlertidigt eller endeligt forbud imod fortsat drift kan komme på tale, såfremt der foreligger gentagne eller graverende vilkårsovertrædelser.

c) Tilsynsmyndigheden (normalt kommunalbestyrelsen) konstaterer, at et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 44 ikke er efterkommet inden for den fastsatte frist. De administrative virkemidler, der står til rådighed i en sådan situation, kan spænde fra en forlængelse af fristen til nedlæggelse af forbud imod fortsat drift.

De påtænkte retningslinjer må tage stilling til, under hvilke omstændigheder en forlængelse af fristen i almindelighed kan komme på tale. Dette vil eksempelvis være rimeligt, hvis virksomheden har taget egnede skridt til at efterkomme påbuddet, men er løbet ind i uforudsete vanskeligheder med de forureningsbegrænsende foranstaltningers etablering, eller hvis forureningen er nedbragt væsentligt, men dog ikke helt i overensstemmelse med påbuddet. De påtænkte retningslinjer må desuden vejlede om, under hvilke omstændigheder der bør nedlægges forbud imod fortsat drift. En vurdering heraf kan bl.a. tage udgangspunkt i, hvilken miljømæssig interesse der er krænket, hvis virksomheden overhovedet ikke har taget skridt til at efterkomme påbuddet. Såfremt der er tale om, at virksomheden skal nedbringe det støjniveau, der påføres omgivelserne, kan det være en

farbar vej at nedlægge forbud med en passende frist for efterkommelse og samtidig at tilkendegive, at forbuddet bortfalder, hvis det tidligere meddelte påbud efterkommes inden for fristen. Hvis der derimod er tale om, at virksomheden påfører omgivelserne betydelig forurening, kan det på den anden side være nødvendigt at nedlægge et forbud, som skal efterkommes straks og være gældende, indtil virksomheden har godtgjort, at de nødvendige forureningsbegrænsende foranstaltninger er gennemført.

d) Tilsynsmyndigheden (normalt kommunalbestyrelsen) konstaterer, at en virksomhed, der er godkendelsespligtig efter § 35, er under etablering uden den lovbefalede godkendelse.

Da der ikke foreligger den lovbefalede godkendelse, må de påtænkte retningslinjer indeholde en tilkendegivelse om, at tilsynsmyndigheden, såfremt den tillige er godkendelsesmyndighed, øjeblikkelig må meddele den ansvarlige, at den ulovlige aktivitet skal indstilles, og at den nødvendige ansøgning om godkendelse skal indgives, jfr. i øvrigt bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Som det fremgår, skal de påtænkte retningslinjer særligt tage sigte på at få de administrative virkemidler anvendt på en sådan måde, at en lovovertrædelse bringes til ophør rimeligt hurtigt, set i forhold til den miljømæssige interesse, der er krænket ved lovovertrædelsen. Formålet hermed er i første række at opnå den nødvendige forureningsbekæmpelse, som miljøbeskyttelsesloven tilsigter, men de påtænkte retningslinjer må også pege på, i hvilke situationer politiets, anklagemyndighedens og domstolens medvirken kan være nødvendig som et effektivt middel til håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven.

Spørgsmålet om bl.a. indgivelse af politianmeldelse for en lovovertrædelse må naturligvis vurderes ud fra en proportionalitetsbetragtning. Det må eksempelvis i et vist omfang være acceptabelt, at der ikke indgives politianmeldelse for en mindre lovovertrædelse, hvis tilsynsmyndighedens påbud om lovliggørelse bliver efterkommet. På den anden side kan det af præventive grunde være rigtigt, at lovovertrædelser, der kan hævdes at have en vis formel karakter, strafforfølges, jfr. lovforslagets bemærkninger side 18, 2. sp., 1. afsnit. Med udgangspunkt i en propor-

tionalitetsbetragtning kan det eksempelvis også være hensigtsmæssigt, at straf og tvangsbøder anvendes som alternativ til et forbud imod fortsat drift, når et påbud om forureningsbegrænsende foranstaltninger ikke er efterkommet.«

Spørgsmål 13:

Kan skærpsesreglen anvendes i tilfælde, hvor der foreligger simpel uagtsomhed, jfr. formuleringen af det foreslåede § 83, stk. 2, sammenholdt med bemærkningerne side 17, 2. sp., 2. afsnit, næstsidste punktum?

Svar:

Skærpsesreglen vil ikke kunne anvendes, hvor der foreligger simpel uagtsomhed. Det betyder, at lovovertrædelser, der er forvoldt ved simpel uagtsomhed, kun kan medføre bødestraf, selv om momenterne (miljøskade eller økonomisk fordel) i det foreslåede § 83, stk. 2, har foreligget. Det siger imidlertid sig selv, at de nævnte momenter – alt andet lige – vil blive betragtet som skærpene omstændigheder ved bødeudmålingen.

Baggrunden herfor er, at det principielt må anses for betænkeligt at åbne mulighed for frihedsstraf for lovovertrædelser, der er forvoldt ved simpel uagtsomhed.

Spørgsmål 17:

Skal nr. 5 forstås således, at et ulovligt forhold kan lovliggøres alene ved en skrivelse?

Svar:

Ved den foreslåede bestemmelse i stk. 4, under nr. 5, fastsættes det, at klagemyndigheden under visse betingelser kan beslutte, at lovliggørelsen af et ulovligt forhold kan ske uden efterfølgende tilvejebringelse af en lokalplan eller uden en efterfølgende dispensationsprocedure. Betingelserne herfor er, at det drejer sig om en allerede udført foranstaltning, f.eks. et byggeri, og at planlægningsmæssige hensyn eller hensynet til offentligheden ikke taler imod.

Når en klagesag afgøres således, at det påklagede bygge- eller anlægsarbejde – uanset, at der foreligger en lovovertrædelse – kan bestå, skal der ske en retlig lovliggørelse. Dette sker normalt ved, at den tilladelse eller planlægning, som burde have foreligget på forhånd, gennemføres efterfølgende.

Efter kommuneplanloven vil retlig lovliggørelse således ofte forudsætte, at der gennemføres en naboorienteringsprocedure eller en lokalplanprocedure om f.eks. et allerede opført byggeri. I nogle situationer har sådanne efterfølgende procedurer intet reelt formål, og det er derfor foreslået, at klagemyndigheden under de angivne betingelser kan fritage herfor.